

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Πρεσβεία της Ελλάδος

Μόσχα

Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών
Υποθέσεων

Ρωσική αγορά οίνου

Η Ρωσία είναι η 7^η σημαντικότερη αγορά οίνου διεθνώς (πίσω από Γερμανία, Ηνωμένο Βασίλειο, ΗΠΑ, Γαλλία, Κίνα και Καναδά) και η πιο ανεπτυγμένη αγορά οίνου μεταξύ των χωρών BRICS.

Παραγωγή

Σύμφωνα με τον Διεθνή Οργανισμό Αμπέλου και Οίνου, το 2016 υπήρχαν στη χώρα 630 χιλιάδες στρέμματα αμπελώνων, η παραγωγή των οποίων προορίζεται για την παραγωγή κρασιού, επιτραπέζιων σταφυλιών ή σταφίδας. Στόχος του Υπουργείου Γεωργίας είναι ο διπλασιασμός αυτών των εκτάσεων εντός της επόμενης πενταετίας. Η παραγωγή κρασιού ήταν της τάξης των 9 εκ. εκατολίων το 2016 (40,8% επιτραπέζιοι οίνοι, 34,2% ποτά με βάση το κρασί και 16,3% αφρώδεις οίνοι). Ο κύριος όγκος της παραγωγής εντοπίζεται στη νότια Ρωσία (Κρασνοντάρ, Νταγκεστάν, Σταυρούπολης, Ροστόφ κ.ά.). Για τουλάχιστον το ήμισυ της εγχώριας παραγωγής κρασιού χρησιμοποιούνται εισαγόμενες πρώτες ύλες.

Κατανάλωση

Η ετήσια κατανάλωση κατά κεφαλή είναι της τάξης των 10 λίτρων και κινείται σταθερά ανοδικά. Το προφίλ του καταναλωτή έχει επηρεαστεί από στοιχεία όπως η αλλαγή γενιάς και η πολιτική και οικονομική κρίση που ξεκίνησε το 2014.

Η γενιά των τριαντάρηδων καταναλωτών, που διαμορφώνει το μέλλον της ρωσικής αγοράς κρασιού, μπορεί να μη διαθέτει το εισόδημα των σαρανταπεντάρηδων που ανέβασαν ψηλά τον πήχη τα προηγούμενα έτη, αφήνει όμως ευδιάκριτο ίχνος στην αγορά με τις επιλογές, τις προτιμήσεις, την εξωστρέφεια και τη δεκτικότητα της όσον αφορά νέες προτάσεις και ποικιλίες.

Στο μικρό τμήμα της αγοράς στο οποίο ανήκουν τα κρασιά ανώτερης ποιότητας και υψηλής τιμής πώλησης, οι πάμπλουτοι ολιγάρχες στους οποίους απευθύνονταν τα ακριβά και πολύ ακριβά κρασιά στις δεκαετίες του 1990 και 2000 έδωσαν τη θέση τους σε καλά ενημερωμένους πελάτες, που ταξιδεύουν, μιλούν ξένες γλώσσες και γνωρίζουν τα προϊόντα και δεν ενδιαφέρονται (καίτοι ευκατάστατοι) πρωτίστως για την επίδειξη του πλούτου τους αλλά για τη συμμετοχή σε μια νέα αναδυόμενη κουλτούρα. Η κατανάλωση για χάρη της εικόνας, της δημόσιας επίδειξης και της (αυτο)επιβεβαίωσης δίνει τη θέση της στην κατανάλωση με στόχο την απόλαυση.

Η τιμή αναδεικνύεται σταδιακά σε βασικό κριτήριο επιλογής των προϊόντων από τους καταναλωτές μεσαίων και χαμηλότερων εισοδημάτων. Στρεφόμενοι σε οικονομικότερα προϊόντα (υπό το φως της υποτίμησης του Ρουβλίου), οι καταναλωτές εμφανίζονται περισσότερο ανοικτοί σε νέες προτάσεις και έτσι εξηγείται εν μέρει και η στροφή τους σε κρασιά που παράγονται στον ρωσικό Νότο. Αυτή η ευελιξία των καταναλωτών υποχρέωσε και τους διανομείς να εντάξουν στην προσφορά τους και εγχώρια εμπορικά σήματα. Για το 70% των καταναλωτών, η προτιμώμενη τιμή αγοράς μιας φιάλης κρασιού δεν ξεπερνά τα 200 Ρούβλια (€ 3). Στα μπουκάλια κρασιού που στοιχίζουν από 200-500 Ρούβλια (€ 3 έως € 7,4) αντιστοιχεί μερίδιο αγοράς της τάξης του 25%, ενώ στα κρασιά αξίας άνω των 500 Ρουβλίων / φιάλη αντιστοιχεί μερίδιο αγοράς 5%. Ο συντελεστής ΦΠΑ είναι 18%.

Οι άρρενες καταναλωτές, που κυριαρχούσαν κατά τη δεκαετία του 1990, έχουν παραχωρήσει έδαφος στις γυναίκες, ιδιαίτερα στις νεότερες και ειδικά όταν το κρασί καταναλώνεται εντός χώρου εστίασης. Η αγοραστική ισχύς των ανδρών καταναλωτών παραμένει αδιαμφισβήτητη όταν πρόκειται για την αγορά δώρων και την παράθεση γευμάτων στο πλαίσιο επιχειρηματικών επαφών. Μεταξύ των καταναλωτών μεγαλύτερης ηλικίας, οι άνδρες διατηρούν το προβάδισμα, ενώ στην ηλικιακή ομάδα 35-45 αστών καταναλωτών παρατηρείται μεγαλύτερη ισορροπία όσον αφορά την επιλογή και την αγορά κρασιών από τα δύο φύλα.

Το ενδιαφέρον των επιχειρήσεων για τους νεότερους καταναλωτές αποτυπώνεται και στις τακτικές προσέγγισης των αγοραστών. Πέραν των «παραδοσιακών» εργαλείων των εκπτώσεων, των δείπνων συνοδεία κρασιού, των απευθείας τηλεφωνικών κλήσεων και της παροχής οικονομικών κινήτρων, επιστρατεύεται η διαδικτυακή επικοινωνία υψηλού επιπέδου (πλούσια πληροφόρηση, εξεζητημένα γραφικά κλπ.).

Δυναμικά αναπτύσσεται το σκέλος της εταιρικής κατανάλωσης, που περιλαμβάνει κυρίως την αγορά κρασιών που προσφέρονται ως δώρα στους εργαζομένους και στους συνεργάτες μιας επιχείρησης. Οι εταιρείες των κλάδων πετρελαίου, αερίου, κατασκευών, χρηματοοικονομικών και συμβουλευτικών υπηρεσιών και παραγωγής και εκμετάλλευσης μεταλλευμάτων πραγματοποιούν τέτοιου είδους αγορές κατά την περίοδο των εορτών των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς. Η έμφαση σε αυτό το σκέλος δεν είναι τυχαία, καθώς ορισμένοι έμποροι εκτιμούν ότι το 30%-50% του συνόλου των εκλεκτών κρασιών που πωλούνται στη διάρκεια του έτους διατίθεται ακριβώς αυτήν την περίοδο. Οι αγοραστές αυτής της κατηγορίας ενδιαφέρονται πρωτίστως για την παράμετρο της τιμής του προϊόντος και σε καιρό οικονομικών δυσχερειών δεν είναι σπάνια η δημοσίευση προσκλήσεων υποβολής προσφορών από τους ενδιαφερομένους, που επιθυμούν να πληρώσουν 50%-60% λιγότερα σε σχέση με αυτά που πλήρωναν πριν το 2014.

Τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται για την προσέλκυση πελατών ποικίλλουν, ανάλογα με τα πλεονεκτήματα και τη στρατηγική κάθε επιχείρησης: εμβέλεια ενός εμπορικού σήματος, δημόσιες σχέσεις, εκπαίδευση πελατών και γευσσιγνωστών, οικοδόμηση διαπροσωπικών σχέσεων, προσφορά εξειδικευμένων προϊόντων, ευελιξία όρων πληρωμής, τιμολόγηση, διαχείριση συναλλαγματικών ισοτιμιών κλπ..

Εισαγωγές

Κατά τη ρωσική Ομοσπονδιακή Τελωνειακή Υπηρεσία, η αξία των εισαγωγών οίνου έφτασε τα \$ 729 εκ. το 2016, από \$ 692 εκ. το 2015. Σημαντικότεροι προμηθευτές της ρωσικής αγοράς είναι η Ιταλία, η Γαλλία, η Ισπανία, η Γεωργία, η Αμπχαζία (που αναγνωρίζεται από τη Ρωσία ως ανεξάρτητη), η Χιλή, η Νότια Αφρική, η Πορτογαλία, η Αργεντινή, η Ουκρανία, η Μολδαβία και η Γερμανία.

Οι εισαγωγές δείχνουν να ανακάμπτουν, καθώς αυξήθηκαν το 2016 κατά 0,5%% από πλευράς ποσότητας και κατά 5,3% από πλευράς αξίας. Αντίθετα, οι εισαγωγές «σκληρών» οινοπνευματωδών (ουίσκι, μπράντι κ.ά.) μειώθηκαν κατά 15%-22%, αν και θα πρέπει να σημειωθεί ότι αυτά τα ποτά εξακολουθούν να αντιπροσωπεύουν το 50% των εγχώριων πωλήσεων οινοπνευματωδών. Το 45% του κρασιού που εισάγεται είναι εμφιαλωμένο, το 48% μη εμφιαλωμένο (και >2L) και το 7% αφρώδες.

Αξίζει να σημειωθεί ότι έχει εισαχθεί νομοθεσία τον Ιούνιο του 2017 με αναδρομική ισχύ από 01.01.2017 σχετικά με την επιβολή πρόσθετου δασμου για τα κρασιά ΠΟΠ και ΠΓΕ που εισάγονται στη Ρωσία. Η ευρωπαϊκή επιτροπή αντέδρασε στη εν λόγω νομοθετική πρωτοβουλία υποστηρίζοντας ότι αντίκειται στις υποχρεώσεις που έχει αναλάβει η Ρωσία έναντι του ΠΟΕ. Αναμένονται εξελίξεις επί του θέματος.

Σύμφωνα με τη ρωσική Ομοσπονδιακή Τελωνειακή Υπηρεσία, στο διάστημα 2015-2017 οι εισαγωγές κρασιού συνολικά από την αλλοδαπή είχαν ως εξής:

Κωδικός Σ.Ο.	Εισαγωγές α' πενταμήνου 2017 (εκτίμηση)		Εισαγωγές 2016		Εισαγωγές 2015	
	Αξία (USD \$)	Ποσότητα (kg)	Αξία (USD \$)	Ποσότητα (kg)	Αξία (USD \$)	Ποσότητα (kg)
220421 (μη αφρώδη)	429.665.189	236.640.982	513.460.572	287.533.188	485.933.731	275.841.533
220429 (μη αφρώδη)	56.735.788	103.044.759	98.932.249	192.696.294	101.025.974	206.747.740
220410 (αφρώδη)	67.433.066	29.108.900	116.810.545	52.337.392	105.454.017	47.473.823
220422	1.424.500	753.954				
ΣΥΝΟΛΟ	555.258.543	369.548.595	729.203.366	532.566.874	692.413.722	530.063.096

Το 2016, οι ρωσικές εισαγωγές κρασιού (κωδικός Συνδυασμένης Ονοματολογίας 2204) ανά χώρα προέλευσης είχαν ως εξής:

Σειρά	Χώρα	Αξία (Δολάρια ΗΠΑ)	Ποσότητα (κιλά)	Μερίδιο
1	Ιταλία	207.719.292	100.393.913	28,49%
2	Γαλλία	133.066.098	50.291.826	18,25%
3	Ισπανία	132.508.009	162.835.572	18,17%
4	Γεωργία	58.884.000	33.360.693	8,08%
5	Δημοκρατία της Αμπχαζίας (μη αναγνωριζόμενη από ΕΕ και Ελλάδα)	40.718.046	27.816.618	5,58%
6	Χιλή	30.973.969	19.392.201	4,25%
7	Ν. Αφρική	22.605.271	29.940.479	3,10%
8	Πορτογαλία	12.306.063	9.206.179	1,69%
9	Αργεντινή	11.874.080	13.240.810	1,63%
10	Ουκρανία	11.614.747	23.403.712	1,59%
11	Μολδαβία	11.424.702	18.635.083	1,57%
12	Γερμανία	10.541.047	7.059.369	1,45%
13	Αυστραλία	5.441.831	2.737.750	0,75%
14	Νέα Ζηλανδία	5.134.319	1.223.581	0,70%
15	Σερβία	4.981.917	5.030.189	0,68%
16	Αρμενία	4.760.395	2.635.205	0,65%
17	Βουλγαρία	4.504.227	5.698.582	0,62%
18	Ουζμπεκιστάν	4.496.373	9.846.561	0,62%
19	Αζερμπαϊτζάν	3.115.581	2.725.447	0,43%
20	ΗΠΑ	2.764.093	987.803	0,38%
21	Αυστρία	2.044.667	657.724	0,28%
22	Μαυροβούνιο	1.444.295	795.156	0,20%
23	Ουγγαρία	1.061.909	983.245	0,15%
24	ΠΓΔΜ	1.003.031	883.564	0,14%

25	Ελλάδα	862.384	702.862	0,12%
26	Ισραήλ	490.365	185.189	0,07%
27	Βέλγιο	441.700	268.144	0,06%
28	Ουρουγουάη	431.874	220.831	0,06%
29	Κύπρος	408.716	406.933	0,06%
30	Ρουμανία	335.604	261.737	0,05%
31	Ηνωμένο Βασίλειο	319.558	133.277	0,04%
32	Λευκορωσία	224.075	307.825	0,03%
33	Κροατία	174.816	56.904	0,02%
34	Λετονία	156.965	44.384	0,02%
35	Δανία	122.676	80.229	0,02%
ΣΥΝΟΛΟ		729.203.366	532.566.874	

Ειδικά όσον αφορά τον κωδικό Σ.Ο. 220421, στον οποίο παρατηρούνται οι καλύτερες επιδόσεις της χώρας μας, η κατάσταση είχε ως εξής:

Σειρά	Χώρα	Αξία (Δολάρια ΗΠΑ)	Ποσότητα (κιλά)	Μερίδιο
1	Ιταλία	135.647.259	61.764.382	26,42%
2	Γαλλία	94.521.061	40.412.292	18,41%
3	Ισπανία	75.333.714	54.835.526	14,67%
4	Γεωργία	58.541.013	33.150.935	11,40%
5	Δημοκρατία της Αμπχαζίας (μη αναγνωριζόμενη από ΕΕ και Ελλάδα)	39.544.162	26.749.468	7,70%
6	Χιλή	29.671.809	17.406.835	5,78%
7	Πορτογαλία	10.579.412	5.919.999	2,06%
8	Γερμανία	10.182.326	6.866.744	1,98%
9	Νότια Αφρική	8.298.980	5.086.551	1,62%
10	Αργεντινή	7.409.874	3.519.263	1,44%
11	Νέα Ζηλανδία	5.115.282	1.220.750	1,00%
12	Σερβία	4.981.917	5.030.189	0,97%
13	Αυστραλία	4.883.585	2.329.310	0,95%
14	Μολδαβία	4.707.972	5.847.289	0,92%
15	Βουλγαρία	4.288.976	5.261.184	0,84%
16	Αρμενία	4.269.688	2.333.306	0,83%
17	Αζερμπαϊτζάν	3.049.089	2.653.579	0,59%
18	ΗΠΑ	2.681.775	951.060	0,52%
19	Αυστρία	1.934.660	603.827	0,38%
20	Μαυροβούνιο	1.444.295	795.156	0,28%
21	Ουγγαρία	1.061.909	983.245	0,21%
22	ΠΓΔΜ	893.277	740.264	0,17%
23	Ελλάδα	860.130	702.443	0,17%
24	Ισραήλ	485.582	184.462	0,09%
25	Βέλγιο	441.700	268.144	0,09%

26	Κύπρος	408.716	406.933	0,08%
27	Ουζμπεκιστάν	375.554	343.353	0,07%
28	Ουρουγουάη	371.874	173.119	0,07%
29	Ρουμανία	335.604	261.737	0,07%
30	Ηνωμένο Βασίλειο	319.558	133.277	0,06%
31	Λευκορωσία	224.075	307.825	0,04%
32	Κροατία	167.938	54.701	0,03%
33	Δανία	122.676	80.229	0,02%
34	Ελβετία	66.387	20.439	0,01%
35	Λετονία	53.124	21.860	0,01%
ΣΥΝΟΛΟ		513.460.572	287.533.188	

Επιχειρήσεις

Ηγέτιδες εισαγωγικές επιχειρήσεις είναι τα τελευταία χρόνια οι Simple (<http://simplewine.ru>), MBG (<http://mbg-wine.ru>), Eurowine (www.eurowine.ru), FORT Wine & Spirits (<http://fortwine.ru>), DP-Trade (www.wine-dp-trade.ru), και Mistral Alko (www.mistralalko.ru). Μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις όπως οι Classica (www.classicawines.ru), Grape (<http://grape.ru>) και Vinoterra (www.vinoterra.ru) παρουσιάζουν καλές προοπτικές. Ενδιαφέρονσα είναι η προσπάθεια παραγωγών και διανομέων βότκας να μπουν στην αγορά κρασιού τα τελευταία χρόνια (π.χ. Ladoga Group: www.ladogaspb.com). Μικροί εισαγωγείς, που επικεντρώνουν το ενδιαφέρον τους σε συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές προέλευσης (π.χ. η Wine & Only www.wineandonly.ru που εισάγει γαλλικά κρασιά) στέκονται με αξιώσεις.

Ελληνικό κρασί

Κατά την ΕΛΣΤΑΤ, οι ελληνικές εξαγωγές του διαστήματος 2015-2017 έχουν ως εξής:

Κωδικός Σ.Ο.	Εξαγωγές α' Εξαμήνου 2017		Εξαγωγές 2016		Εξαγωγές 2015	
	Αξία (Ευρώ)	Ποσότητα (kg)	Αξία (Ευρώ)	Ποσότητα (kg)	Αξία (Ευρώ)	Ποσότητα (kg)
220421 (μη αφρώδη)	171.900	133.498	416.474	319.800	166.262	97.200
220429 (μη αφρώδη)	64.359	167.010	0		0	
220410 (αφρώδη)	180	4	352		119	
220422	10.350	8.339	0		0	
ΣΥΝΟΛΟ	246.789	308.851	416.826	319.800	166.381	97.200

Αποκλίσεις παρατηρούνται στα στοιχεία της ρωσικής Ομοσπονδιακής Τελωνειακής Υπηρεσίας:

Κωδικός Σ.Ο.	Εξαγωγές α' Εξαμήνου 2017 (εκτίμηση)		Εξαγωγές 2016		Εξαγωγές 2015	
	Αξία (USD \$)	Ποσότητα (kg)	Αξία (USD \$)	Ποσότητα (kg)	Αξία (USD \$)	Ποσότητα (kg)
220421 (μη αφρώδη)	452.225	360.399	860.130	702.443	429.072	317.069
220429 (μη αφρώδη)	71.784	167.010	0		0	
220410 (αφρώδη)	2.053	347	2.254	419		
220422	12.735	8.585	0		0	
ΣΥΝΟΛΟ	538.797	536.341	862.384	702.862	429.072	317.069

Στην αγορά κυκλοφορούν ορισμένα ελληνικά κρασιά ανώτερης ποιότητας και υψηλότερης τιμής (ενδεικτικά αναφέρονται προϊόντα των επιχειρήσεων «Τσάνταλη», «Κτήμα Άλφα», «Cavino», «Διόνυσος», «Αμπελώνας Μυκόνου», «Nico Lazaridi», «Mediterra Winery», «Μπουτάρη»). Παρ' όλα αυτά, όπως και σε άλλες χώρες της ανατολικής Ευρώπης, η έννοια «ελληνικό κρασί» είναι ατυχώς συνδεδεμένη με προϊόντα του τύπου «ημίγλυκος». Τα τελευταία θεωρούνται – και είναι – οικονομικά προσιτά, με τιμή κοντά στα 500 Ρούβλια/φιάλη, αλλά υστερούν όσον αφορά την ποιότητα, ακόμη και συγκρινόμενα με κρασιά διαφορετικής προέλευσης που πωλούνται στην ίδια κατηγορία τιμής.

Ειδικές διαδικασίες εισαγωγής οίνου

Η εισαγωγή οίνων στη Ρωσική Ομοσπονδία είναι μία σχετικά πολύπλοκη και χρονοβόρα διαδικασία, την οποία αναλαμβάνει κυρίως ο εισαγωγέας.

Τα εξειδικευμένα έντυπα που απαιτούνται είναι :

1. Άδεια εισαγωγής αλκοολούχων ποτών, την οποία πρέπει να διαθέτει ο εισαγωγέας.
2. Πιστοποιητικό συμμόρφωσης προς τους κανόνες και τους τεχνικούς κανονισμούς της Ευρασιατικής Τελωνειακής Ενωσης. (ισχύει για συγκεκριμένους κωδικούς της κατηγορίας 2204 (βλ. σχετικά http://madb.europa.eu/madb/viewPageIFPubli.htm?doc=dec_eaeu&hscod=2204&countryid=RU)
3. Ενημέρωση των τελωνειακών αρχών περί εισαγωγής προϊόντων που περιέχουν αιθυλική αλκοόλη. Ετοιμάζεται από τον εισαγωγέα.
4. Βεβαίωση περί του αλκοολικού βαθμού του προϊόντος. Προϊόντα τα οποία περιέχουν άνω του 0,5% vol. αιθυλική αλκοόλη εισάγονται από εξειδικευμένες τελωνειακές αρχές. Προϊόντα με αιθυλική αλκοόλη άνω του 9% vol. φέρουν υποχρεωτικά δασμολογική σήμανση επί της φιάλης.

Ο δασμός που επιβάλλεται στους οίνους στη Ρωσία (Κωδικός Συνδυασμένης Ονοματολογίας 2204) ανέρχεται σε 12,5%

Ο ΦΠΑ για οίνους στη Ρωσία ανέρχεται σε 18%.

Πηγές:

International Organization of Vine and Wine

Meininger's Wine Business International

World Food Moscow

Ρωσική Ομοσπονδιακή Τελωνειακή Υπηρεσία

Ρωσική Ομοσπονδιακή Στατιστική Υπηρεσία

Ελληνική Στατιστική Αρχή

MADB